

Országgyűlési képviselő

Iromány száma: **H/6801.**

Benyújtás dátuma: **2024-01-15 12:55**

Parlex azonosító: **1IEZGHLG0001**

Címzett: **Kövér László, az Országgyűlés elnöke**

Tárgy: **Határozati javaslat benyújtása**

Benyújtó: **Ungár Péter (LMP), Bakos Bernadett (LMP)**

Határozati javaslat címe: **Az ultra-feldolgozott élelmiszerek marketingtevékenységének korlátozásáról**

Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 28. § (4) bekezdése alapján „**Az ultra-feldolgozott élelmiszerek marketingtevékenységének korlátozásáról**” címmel a mellékelt határozati javaslatot kívánom benyújtani.

Az ultra-feldolgozott élelmiszerek marketingtevékenységének korlátozásáról

Magyarország Alaptörvényének XX. cikke alapján mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez. E jog érvényesülését Magyarország genetikailag módosított élőlényektől mentes mezőgazdasággal, az egészséges élelmiszerekhez és az ivóvízhez való hozzáférés biztosításával, a munkavédelem és az egészségügyi ellátás megszervezésével, a sportolás és a rendszeres testedzés támogatásával, valamint a környezet védelmének biztosításával segíti elő.

Ezért az Országgyűlés felszólítja a kormányt, hogy:

1. készítse elő törvénymódosító javaslatot, mely 2027. január 1-től betiltja az ultra-feldolgozott élelmiszerek reklámozását, az átmeneti időszakban pedig kötelezővé teszi, hogy az ultra-feldolgozott élelmiszerekkel kapcsolatos marketinganyagokon – vizuális és nyomtatott verzióin egyaránt – kötelező legyen feltüntetni, hogy azok rendszeres fogyasztása súlyos egészségkárosító hatással jár (hasonlóan a dohányipari termékekhez).
2. a Népegészségügyi termékadót (chips adót) terjessze ki minden ultra-feldolgozott élelmiszereire. Az ebből keletkező bevételeket fordítsa az egészséges, magyar élelmiszerek versenyképességének erősítésére, azért, hogy azok megfizethetők legyenek a szerényebb anyagi körülmények között élő emberek számára is.

Általános indokolás

Az ultrafeldolgozott élelmiszerek a gyártás során többféle feldolgozási folyamaton mennek keresztül. Gyakran magas a só- és a cukortartalmuk, valamint adalékanyagokat és tartósítószereket tartalmaznak. A legtöbb esetben alacsony a rosttartalmuk, és hiányoznak belőlük azok a tápanyagok, amelyek a nyers, vagy az alig feldolgozott élelmiszerekben találhatóak. Az ultrafeldolgozott élelmiszerek közé tartoznak például az instant levesek, az instant szószok, a fagyasztott pizza és készételek, üdítők, péksütemények, a sütemények, a cukrok, csokoládék, és a gyorsétteremláncok által kínált ételek többsége.

Az Európai Kardiológiai Társaság által bemutatott tudományos kutatások eredménye bizonyítja, hogy az ultrafeldolgozott élelmiszerek növelik a magas vérnyomás, a szívbetegségek, a szívinfarktus, valamint a szélütés (stroke) kockázatát, már abban az esetben is, ha a rendszeresen bevitt táplálék viszonylag kis százalékát (10-15%) teszik ki. Eközben a modern társadalmakban sajnos az elfogyasztott táplálék akár több mint 50%-át az ultra-feldolgozott élelmiszerek teszik ki.

Az emberek részben kényelmi okok miatt fordulnak az egészségtelen készételek felé, részben azért, mert nem kapnak arról tájékoztatást, hogy milyen egészségügyi kockázattal jár a rendszeres fogyasztásuk. Sőt, a nagyvállalatok reklámkampányai sokszor egyenesen az ellenkezőjét állítják a termékeikről, az egészséges táplálkozás elkerülhetetlen részeként beállítva azokat, például szírszegény készételek, tejtermékek esetén.

A tudósok figyelmeztetését a politikai döntéshozóknak vészjelzésként kell felfogniuk, és szigorú lépéseket kell tenniük az ultra-feldolgozott élelmiszerek visszaszorítása érdekében. Ez különösen igaz hazánkra, ahol az Eurostat adatai alapján vezető népbetegség az elhízás, a magas vérnyomás, a cukorbetegség, és az érrendszeri megbetegedések.

Az ultra-feldolgozott élelmiszerek visszaszorításának egyik eszköze, hogy betiltjuk az egészségtelen termékek reklámozását. A határozati javaslatban meghatározott türelmi idő lehetőséget ad a gyártóknak arra, hogy átgondolják, átszervezzék a termékeik gyártási folyamatait. De addig is szükségesnek tartjuk, hogy a fogyasztó tudatában legyen, mit eszik, és azzal milyen egészségügyi kockázatokat vállal.

A másik eszköz a köznyelven csak chips-adóként ismert népegészségügyi termékadó kiterjesztése minden ultrafeldolgozott élelmiszereire. Ezzel szintén arra készítjük a gyártót, hogy gondolja újra termékeit, illetve az így befolyt adóból széleskörű tudatformáló kampányt indíthatunk, mely az egészséges táplálkozás fontosságára hívja fel a figyelmet. Emellett ugyanilyen fontos, hogy az egészséges élelmiszerek fogyasztása ne a gazdagok kiváltsága legyen. Ezért szükséges az egészséges, magyar élelmiszerek versenyképességének növelése, és a szegényebb rétegek számára is elérhetővé tétele, melynek érdekében széles körű állami támogatási rendszer kidolgozása és bevezetése szükséges, melyhez részben a kivetett extra adó szintén forrást jelent.

